

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/140/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7111227538
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7111227538.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a členiek JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Zuzany Stolárovej v spore žalobcu O. Y., G.. XX.X.XXXX, K. Z. C., Z. X, zastúpeného JUDr. Jurajom Kulom, advokátom so sídlom v Košiciach, Mäsiarska 30, proti Ž. T. B. C.L., G.. XX.XX.XXXX, K. Z. C., I. XX, zastúpenej JUDr. Janou Závodskou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Floriánska 19, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 29. apríla 2021 č.k. 10C/291/2011-600 v spojení s opravným uznesením zo dňa 29. júna 2021 č.k. 10C/291/2011-615 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v spojení s opravným uznesením.

Stranám sporu n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj súd prvej inštancie alebo súd) rozsudkom zo dňa 29.4.2021 č.k. 10C/291/2011-600 určil, že do zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov patria hnuťelné veci uvedené v rozsudku pod položkami 1. až 9. a aktíva: finančné prostriedky zo stavebného sporenia žalovanej v Prvej stavebnej sporiteľni a.s. v hodnote 3.576,66 eur, finančné prostriedky na účte žalovanej vedenom vo VOLKSBANK Slovensko a.s. vo výške 1.472,16 eur a finančné prostriedky na účte žalovanej vedenom v Tatra banka a.s. vo výške 43,96 eur (výrok I/), do výlučného vlastníctva žalobcu prikázal hnuťelné veci uvedené v rozsudku pod položkou 1. až 8. v hodnote 1.500 eur a do výlučného vlastníctva žalovanej prikázal hnuťelné veci pod položkou 9. v hodnote 300 eur a aktíva pod položkou 10. - 12., v celkovej hodnote 5.092,80 eur (výrok II/). Titulom finančného vyporiadania uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 18 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok III/) a stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok IV/).

2. Opravným uznesením zo dňa 29. júna 2021 č.k. 10C/291/2011-615 súd prvej inštancie opravil vo výroku III. rozsudku zo dňa 29. apríla 2021 sumu finančného vyporiadania tak, že táto má správne znížiť 168 eur s tým, že vo zvyšku ostáva tento výrok nedotknutý a zároveň súd opravil aj v poslednú vetu bodu 36 a 38 odôvodnenia rozsudku tak, že suma finančného vyporiadania má správne znížiť 168 eur.

3. Súd prvej inštancie tak rozhodol potom, ako jeho predchádzajúci rozsudok zo dňa 4. septembra 2014 č.k. 10C/291/2011-145 Krajský súd v Košiciach zrušil uznesením zo dňa 31. marca 2016 č.k. 6Co/48/2015-187 a vec vrátil súdu na ďalšie konanie s názorom, že je nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom, ktoré ho viedlo k záveru, že do zaniknutého BSM patrí aj byt č. XX na 4. poschodí bytového domu súp. č. XXXX na ul. Z. Č.. X Z. C.T. s príslušenstvom.

4. V odôvodnení zrušujúceho uznesenia č.k. 6Co/48/2015-187 odvolací súd:

4.1. odkazom na znenie § 143 a § 706 ods. 3 Občianskeho zákonníka,

4.2. poukazom na čl. 6 ods. 1 Stanov SBD Košice I, podľa ktorého smrťou fyzickej osoby prechádza jeho členstvo v družstve na dediča členských práv a povinností,

4.3. poukazom na čl. 22 ods. 1 Stanov SBD Košice I, podľa ktorého, ak zomrie člen a nejde o spoločné členstvo manželov, prechádza dňom jeho smrti členstvo v družstve na dediča, ktorému pripadol základný členský vklad alebo členský podiel a s prechodom členstva prechádza na dediča aj nájom družstevného bytu,

4.4. vychádzajúc z preukázanej skutočnosti, že počas trvania manželstva sporových strán, t.j. od 25. mája 1984 do 20. marca 2009, nadobudol žalobca členský podiel v SBD Košice I titulom dedenia po svojej matke a nájom k predmetnému družstevnému bytu, o čom svedčí právoplatné rozhodnutie štátneho notárstva Košice-mesto v Košiciach zo dňa 23. júna 1989 sp. zn. D 756/89, ktorým (okrem iného) bolo potvrdené dedičstvo po poručiťke C. Y.T., J. X. M. XXXX bez zanechania závetu, ktoré tvorí členský podiel v SBD Košice I v zostatkovej hodnote 22.466,- Kčs O. Y., G.. XX.X.XXXX, synovi poručiťky v celosti,

4.5. vyslovil, že výlučným vlastníkom predmetného bytu je žalobca, lebo v danom prípade nešlo o spoločný nájom manželov, smrťou poručiťky prešlo jej členstvo v družstve a súčasne nájom bytu na dediča - žalobcu, ktorému pripadol členský podiel, stal sa členom družstva, následne požiadal o prevod vlastníctva podľa zákona č. 42/1992 Zb. o úprave majetkových vzťahov a vyporiadaní majetkových nárokov v družstvách a zmluvou o prevode vlastníctva družstevného bytu z 3.2.2003, ktorej vklad bol povolený 14.4.2003 pod č. V 661/03 nadobudol vlastnícke právo k predmetnému družstevnému bytu, na čom nemôže nič zmeniť ani tá okolnosť, že kúpna cena, ktorá bola zaplatená v sume 1.476,- Sk, bola uhradená zo spoločných finančných prostriedkov a ani to, že počas manželstva bola splácaná anuita za predmetný byt.

5. Súd prvej inštancie po vrátení veci pri rozhodovaní vyšiel zo zistenia, že dňa 25.5.1984 uzavreté manželstvo žalobcu a žalovanej bolo rozvedené dňa 20.3.2009, k vyporiadaniu zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov dohodou nedošlo a návrh na jeho vyporiadanie žalobca podal v zákonom stanovenej lehote. V súlade so zhodnými tvrdeniami sporových strán do masy zaniknutého BSM súd prvej inštancie zahrnul hnutelné veci uvedené pod položkami 1. až 9. výrokovej časti rozsudku, a tiež finančné prostriedky v bankách na účtoch žalovanej. Rešpektujúc záväzný právny názor odvolacieho súdu byt č. XX na 4. poschodí bytového domu súp. č. XXXX G. F.. Z. Č.. X Z. C. s príslušenstvom súd do masy BSM nezahrnul s odôvodnením, že jeho výlučným vlastníkom je žalobca na základe zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu z 3.2.2003, uzavretej s družstvom potom, ako žalobca po svojej matke - poručiťke C. Y., zomrelej dňa 9.5.1989, nadobudol členský podiel v SBD Košice I v zostatkovej hodnote 22.466,- Kčs a stal sa členom a nájomcom tohto bytu. Do výlučného vlastníctva žalobcu súd prikázal hnutelné veci pod položkou 1. až 8. v hodnote 1.500 eur, do výlučného vlastníctva žalovanej prikázal hnutelné veci pod položkou 9. v hodnote 300 eur i aktíva pod položkou 10. až 12. v hodnote 5.092,80 eur a tiež zostatok na účte stavebného sporenia na meno žalovanej ku dňu právoplatnosti rozsudku o rozvoze v sume 3.576,66 eur, bez štátnej prémie vo výške 398,33 eur, ktorú súd do masy BSM nezahrnul. Titulom finančného vypsoriadania uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 168 eur.

6. O trovách konania súd rozhodol podľa § 257 CSP, prihliadajúc súd na fakt, že predmetom sporu je vyporiadanie vzťahov vyplývajúcich z osobitného predpisu a vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvoze manželstva je v záujme oboch strán sporu.

7. Proti tomuto rozsudku a opravnému uzneseniu zo dňa 29.6.2021 podala včas odvolanie žalovaná z odvolacieho dôvodu podľa § 365 písm. f) a h) CSP, t.j. z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

7.1. Žalovaná zdôraznila, že nenamietala spôsob vypsoriadania hnutelných vecí súdom, pri ktorom zohľadnil ich účelné využitie, mala však za to, že do BSM patrí aj byt č. XX na 4. poschodí, na ulici

Z. Č.. X Z. C.Š. a z týchto dôvodov navrhla zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie a v rámci vyporiadania BSM určiť, že do BSM patrí aj tento byt, ktorého hodnotu určil znalec na 105.000 eur. Akcentovala, že Krajský súd v Košiciach v uznesení č.k. 6Co/48/2015-187 nesprávne vec právne posúdil, ak uzavrel, že byt č. XX G. Z. F.. Č.. X Z. C. nepatrí do zaniknutého BSM strán sporu, lebo žalobca sa stal výlučným členom a nájomcom bytu na základe dedenia po svojej matke a následne na základe uzavretej zmluvy o prevode tohto bytu.

7.2. Žalovaná zotrvala na názore, že jej vzniklo spoločné členstvo v družstve so žalobcom momentom uzavretia dohody o odovzdaní a prevzatí bytu, teda dňom 1.9.1989, keďže boli manželmi a trvale spolu žili. Iné právne posúdenie znamená porušenie princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí.

7.3. Odkazom na znenie § 175 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka účinné v čase nadobudnutia členského podielu v roku 1989 a vzniku práva na pridelenie družstevného bytu, a na znenie § 703 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka účinné od 1.1.1992, podčiarkla, že v roku 1989, keď žalobca nadobudol členský podiel v bytovom družstve, platná právna úprava spájala toto členstvo len so vznikom práva na pridelenie družstevného bytu a od 1.1.1992 nadobudnutie členstva právna úprava spája s právom na uzavretie nájomnej zmluvy.

7.4. Žalovaná poukázala aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/156/96, publikované v časopise Zo súdnej praxe č. 2/1997, podľa ktorého do účinnosti zákona č. 509/1991 Zb. vznik spoločného členstva manželov v družstve a vznik spoločného užívania/nájmu bol viazaný na uzavretie dohody o odovzdaní a prevzatí bytu za splnenia podmienky, že manželia spolu trvale žijú. Odkázala i na rozhodnutie publikované pod R 5/1982 Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk, podľa ktorého iba zaplatením členského vkladu a nadobudnutím členského podielu v SBD nevzniká ešte spoločné členstvo, ani spoločné užívanie, lebo sa tak stane až na základe uzavretia dohody o prevzatí bytu. Podľa názoru žalovanej o správnosti žalovanou uvádzaných tvrdení v odvolaní svedčí aj rozhodnutie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 14Co/94/2012.

7.5. Mala za zrejmé z vykonaného dokazovania, že sa podieľala na zhodnotení členského podielu od roku 1989 do roku 2003 z dôvodu, že „v tomto období preukázateľne zo spoločných prostriedkov boli uhrádzané jednotlivé splátky úveru/anuita, následne kúpna cena pri odkúpení bola uhradená zo spoločných prostriedkov“ a „preukázala aj zhodnotenie samotného bytu zo spoločných prostriedkov rekonštrukciou“.

7.6. Žalovaná v tejto súvislosti súdu prvej inštancie vytkla, že pri zohľadnení vnosov zo spoločných prostriedkov do bytu postupoval tak, že zohľadnil len ich hodnotu v čase vynaloženia, bez ohľadu na valorizáciu. Zastáva totiž názor, že ak súd vychádza pri vyporiadaní BSM z hodnoty majetku v čase vyporiadania, rovnako aj hodnotu vnosu je potrebné valorizovať. Poukázala pritom na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 347/09 a II. ÚS 288/2016, z ktorých vyplýva, že v súlade s princípom spravodlivosti a dobrými mravmi je postup súdov pri vyporiadaní BSM, ak podlieha valorizácii vnos jedného z manželov do spoločného majetku, ale aj vnos zo spoločného majetku do majetku jedného z manželov. Odklon od staršej judikatúry R 47/72, ktorá vnosi nevalorizovala, považoval za spravodlivý aj Krajský súd v Košiciach vo veci 3Co/76/2010 a Okresný Košice II v rozsudku 22C/100/2000, ktoré považovali za potrebné podriaďiť valorizácii aj hodnotu vnosu. Zo znaleckého posudku podaného v konaní podľa názoru žalovanej vyplýva zhodnotenie bytu 8.000 eur v dôsledku vykonanej rekonštrukcie vnosov.

7.7. Žalovaná v odvolaní spochybnila správnosť rozhodnutia súdu o trovách konania, a to s argumentom, že súd mal zohľadniť tú skutočnosť, že žalobca si v konaní uplatňoval nárok na veci nepatriace do BSM, a to stavebné sporenie oboch spoločných dcér, príjmy žalovanej po rozvode manželstva a fakt, že sa ničím nepodieľal na výžive dcér a nepodporoval ich v štúdiu.

7.8. Navrhla, aby odvolací súd určil, že do BSM strán sporu patrí aj byt č. XX, na 4. poschodí na Z. F. Č.. X Z. C., súp. č. XXXX, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a zariadeniach domu vo veľkosti 1646/100000, spoluvlastnícky podiel na pozemku parc. č. 3812/158 vo výmere 285 m², č. 3812/159 o výmere 773 m², vedené na LV č. XXXXX pre k.ú. I. v hodnote 105.000 eur, tento byt aby prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu spolu s hnuiteľnými vecami: skriňa v spálni v hodnote 400 eur, posteľ,

komoda, skriňa a nočný stolík, vybavenie spálne v hodnote 300 eur, vežu Hi-Fi značky Aiwa v hodnote 50 eur, chladnička v hodnote 150 eur, práčka značky Zanussi v hodnote 50 eur, kožená gaučová súprava v hodnote 150 eur, osobné motorové vozidlo značky Škoda Felícia v hodnote 200 eur, notebook značky Asus, rok výroby 2007 v hodnote 200 eur. Do výlučného vlastníctva žalovanej prikáže knihy, beletriu v hodnote 300 eur, finančné prostriedky zo stavebného sporenia Prvej stavebnej sporiteľni a.s. v hodnote 3.576,66 eur, finančné prostriedky na účte žalovanej vedenom vo Volskbank Slovensko a.s. vo výške 1.472,16 eur a finančné prostriedky na účte žalovanej vedené v Tatrabanke, a.s. vo výške 43,96 eur a titulom finančného vysporiadania uloží žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanej sumu 43.200 eur do 60. dní od právoplatnosti rozsudku. Alternatívne aby súd určil, že žalobca je podielovým spoluvlastníckom označeného bytu s príslušenstvom vo veľkosti podielu 6/10 a žalovaná je podielovou spoluvlastníčkou v podiele 4/10 a aby súd rozhodol o trovách konania podľa § 255 CSP „zohľadniac rozhodnutie, ktorým súd odňal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov“.

8. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu a žiadnej zo strán sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznať.

8.1. Podčiarkol, že súd prvej inštancie v súlade so správnym právnym názorom Krajského súdu v Košiciach v zrušujúcom uznesení zo dňa 31.3.2016 sp. zn. 6Co/48/2015 rozhodol, že byt č. XX, na Z. X Z. C. nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu, nakoľko v danom prípade nešlo o spoločný nájom manželov, poručiiteľka bola vdova, smrťou poručiiteľky, členky a nájomkyne družstevného bytu, prešlo jej členstvo v družstve a nájom bytu na dediča, teda na žalobcu, ktorému pripadol aj členský podiel, stal sa členom družstva a následne požiadal o prevod vlastníctva družstevného bytu podľa zákona č. 42/1992 Zb., na čom nič nemôže zmeniť ani tá okolnosť, že kúpna cena, ktorá bola zaplatená v sume 1.476 Sk bola uhradená zo spoločných finančných prostriedkov a ani to, že počas manželstva bola splácaná anuita na predmetný byt, ako uviedol odvolací súd v zrušujúcom uznesení.

9. Žalovaná v replike na vyjadrenie žalobcu k jej odvolaniu uviedla, že v plnom rozsahu zotrváva na podanom odvolaní, akcentujúc názor, že v čase nadobudnutia členského podielu žalobcom platná právna úprava spájala vznik členstva v bytovom družstve len so vznikom práva na pridelenie družstevného bytu, a preto tvrdenie žalobcu o tom, že zo zákona na neho prešlo právo nájmu bytu spolu s nadobudnutím členského podielu, nemá oporu v zákonnej úprave platnej v čase nadobudnutia členského podielu, a preto aj názor odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení nie je správny.

10. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovanej ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie je prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu danom § 379 a § 380 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je neopodstatnené a žalovanou uplatnené odvolacie dôvody nie sú dané.

11. Rozsudku súdu prvej inštancie totižto nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani to, že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplývali, že by súd opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, alebo že by výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúci z § 185 a nasl. CSP, alebo že by súd prvej inštancie na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, alebo že by nesprávne vyložil použité zákonné ustanovenia. Odvolací súd je toho názoru, že prvoinštančný súd sa po vrátení veci náležite riadil právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v zrušujúcom uznesení zo dňa 31. marca 2016 č.k. 6Co/48/2015-187, v ktorom odvolací súd jednoznačne ustálil, že sporný byt patrí do výlučného vlastníctva žalobcu a nestal sa súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov, na čom nič nemôže zmeniť ani tá okolnosť, že kúpna cena v sume 1.476 Sk bola uhradená zo spoločných finančných prostriedkov a ani to, že počas manželstva bola splácaná anuita (jej zostatok) na predmetný byt.

12. Súd prvej inštancie vychádzajúc z nespornej skutočnosti, že po zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov strán sporu rozvodom manželstva nedošlo k dohode o vyporiadaní BSM medzi stranami a žalobca podal návrh na jeho vyporiadanie v lehote troch rokov od zániku BSM, vyporiadanie BSM uskutočnil v súlade so záväznými zásadami definovanými v § 150 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný

majetok a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov stará o rodinu a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti.

13. So zreteľom na to, že ustanovenie § 150 Občianskeho zákonníka je právnou úpravou, ktorého hypotéza ponecháva súdu, aby podľa svojho uváženia v konkrétnej veci túto sám vymedzil, prvoinštančný súd podľa názoru odvolacieho súdu správne vyporiadal BSM strán sporu jednak zo stránky kvantitatívnej, t.j. usporiadal vlastníctvo k jednotlivým veciam, jednak zo stránky kvalitatívnej, pri ktorej ide o hodnotové podiely sporových strán bývalých manželov, náležite pri hodnotení súdnej veci pritom najmä zohľadnil, že:

- a) podiely bývalých manželov sú v zásade rovnaké,
- b) každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho výlučného majetku vynaložil na spoločný majetok,
- c) každý z manželov je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku patriaceho do BSM vynaložilo na jeho ostatný, výlučný, majetok,
- d) prihliadol na potreby maloletých detí, ktorý z manželov a v akej miere sa staral o rodinu, ako sa každý z manželov zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí, ako sa ten - ktorý z manželov pričínil o obstarávanie spoločnej domácnosti, a to všetko s ohľadom na to, že zo sporu o vyporiadanie BSM nemožno urobiť spor, v ktorom by sa súd zaoberal vzájomným vyúčtovaním celého spotrebného spoločenstva manželov, vrátane rozsahu plnenia vyživovacej povinnosti (bývalých manželov) voči maloletému dieťaťu (maloletým deťom).

14. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo žiadne také nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci, než ako rozhodol súd prvej inštancie, ktorý svoje skutkové a právne závery odôvodnil dostatočne presvedčivo, zhodnotil všetky dôkazy predložené na podporu tvrdení žalobcu i žalovanej, uviedol, ktoré z nich považoval za preukázané a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, ako i z akých právnych noriem pri rozhodnutí vychádzal, pričom tak žalobcovi, ako aj žalovanej súd prvej inštancie vytvoril všetky procesné podmienky, aby v priebehu sporu uplatnili a realizovali svoje práva.

15. Správne, presvedčivé, zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP), a preto len na doplnenie správnosti rozsudku a k odvolacím námietkam žalovanej, odvolací súd dodáva nasledovné:

16. Žalovaná vo svojom odvolaní spochybňuje hodnotenie vykonaných dôkazov súdom prvej inštancie a predkladá vlastné hodnotenie žalovanou predložených dôkazov, ako i ostatných dôkazov vykonaných na súde a následne v odvolaní tvrdí, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko dôkazy hodnotil nesprávne a vec nesprávne právne posúdil, ak nezaradil označený byt do masy BSM, a ak nevalorizoval vnos spoločných prostriedkov do bytu - výlučného majetku žalobcu.

17. Odvolací súd dospel k záveru, že žalovaná neopodstatnene spochybnila správnosť záveru súdu, že byt č. XX na 4. poschodí bytového domu súp. č. XXXX G. F. Z. Č. X Z. C. s príslušenstvom nepatrí do BSM strán sporu za stavu, ak nepochybne počas trvania manželstva sporových strán, t.j. od 25. mája 1984 do 20. marca 2009, nadobudol žalobca titulom dedenia po svojej matke členský podiel v SBD Košice I a nájom k predmetnému družstevnému bytu, o čom svedčí právoplatné rozhodnutie štátneho notárstva Košice-mesto v Košiciach zo dňa 23. júna 1989 sp. zn. D 756/89, ktorým (okrem iného) bolo potvrdené dedičstvo po poručiťke C. Y., J. X. M. XXXX bez zanechania závetu, ktoré tvorí členský podiel v SBD Košice I v zostatkovej hodnote 22.466,- Kčs O. Y., G.. XX.X.XXXX, synovi poručiťky v celosti.

18. Podľa § 460 Občianskeho zákonníka, dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiťka.

18.1. Dedenie je prechod práv a povinností na právnych nástupcov (dedičov) v dôsledku právnej skutočnosti, ktorou je smrť fyzickej osoby (poručiťka).

18.2. Základom právnej úpravy dedenia je univerzálna sukcesia, ktorej dôsledkom je že dedič (dedičia) vstupuje/ú do všetkých práv a povinností poručiteľa, okrem tých, ktoré zanikajú smrťou poručiteľa.

18.3. Zo zákona vyplýva, že účinky dedenia nastávajú ku dňu smrti poručiteľa a bez zreteľa na vôľu dediča (dedičov), ktorý/í tieto účinky môže/u odvrátiť tým, že dedičstvo odmietne/u.

18.4. Pod dedičstvom je teda treba rozumieť majetkové práva a povinnosti poručiteľa, ktoré pôvodne patrili poručiteľovi, a to vrátane dlhov poručiteľa, ktoré v konečnom dôsledku tvoria aktíva a pasíva dedičstva, ktoré sú základom pre určenie konečnej ceny majetku poručiteľa, výšky dlhov, ktoré vyúsťia do čistej hodnoty dedičstva alebo k jeho predĺženiu.

18.5. Dedičstvo teda tvoria všetky práva s výnimkou tých, ktoré podľa osobitnej právnej úpravy nepatria do dedičstva alebo ktoré vzhľadom na svoju povahu nemôžu prejsť na inú osobu.

18.6. Naopak právny poriadok pozná aj také práva, ktoré smrťou poručiteľa prechádzajú na inú osobu, nie sú však predmetom dedenia. Takým právom je i právo k nájmu bytu.

18.7. Prechod nájmu (družstevného) bytu je právnym nástupníctvom (sukcesiou) svojho druhu.

18.8. Za splnenia v zákone uvedených podmienok totiž právo nájmu smrťou nájomcu nezaniká, ale dochádza k zmene v jednom z jeho subjektov, namiesto doterajšieho nájomcu vstupuje do nájomného vzťahu iná osoba, určená zákonom.

18.9. Z obsahu súdneho spisu plynie, že matka žalobcu, ktorá bola výlučnou nájomkyňou družstevného bytu a členkou stavebného bytového družstva, zomrela dňa 9. mája 1989, kedy platila osobitná úprava v prípade, ak ide o prechod nájmu k družstevnému bytu, a to v § 179 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý v znení účinnom od 1.1.1989 do 28.3.1990, stanovil, že ak zomrel užívateľ družstevného bytu a ak nešlo o byt v spoločnom užívaní manželov, prechádza smrťou užívateľa jeho členstvo v družstve a právo užívať byt na toho dediča, ktorému pripadol členský podiel.

18.10. Obdobne podľa § 706 ods. 3 Občianskeho zákonníka platí, že ak zomrie nájomca družstevného bytu a ak nejde o byt v spoločnom nájme manželov, prechádza smrťou nájomcu jeho členstvo v družstve a nájom bytu na toho dediča, ktorému pripadol členský podiel.

18.11. V posudzovanej veci je nesporné, že žalobca nadobudol členský podiel v SBD Košice I titulom dedenia po svojej matke, o čom svedčí právoplatné rozhodnutie štátneho notárstva Košice-mesto v Košiciach zo dňa 23. júna 1989 sp. zn. D 756/89, ktorým (okrem iného) bolo potvrdené dedičstvo po poručiťke C. Y., J. X. M. XXXX bez zanechania závetu, ktoré tvorí členský podiel v SBD Košice I v zostatkovej hodnote 22.466,- Kčs O. Y., G.. XX.X.XXXX, synovi poručiťky v celosti.

18.12. Z uvedeného je nutné vyvodiť, že je správny názor súdu prvej inštancie, že smrťou matky žalobcu (poručiťky) prešlo jej členstvo v družstve a súčasne právo užívať byt (nájom bytu) na toho dediča, ktorému pripadol členský podiel, teda na žalobcu, pretože matka žalobcu bola nájomkyňou družstevného bytu a nešlo o byt v spoločnom nájme manželov. Ak totiž vyplýva z § 460 Občianskeho zákonníka, že dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiťke, stal sa žalobca členom družstva ku dňu úmrtia svojej matky členom družstva a podľa § 179 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom od 1.1.1989 do 28.3.1990, došlo k prechodu členstva poručiťky v stavebnom bytovom družstve a k prechodu práva užívať byt (práva nájmu) na dediča - žalobcu. Ustanovenie § 179 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom od 1.1.1989 do 28.3.1990, a ani § 706 ods. 3 Občianskeho zákonníka žiadne ďalšie podmienky na prechod nájmu bytu (užívania bytu) neustanovoval.

18.13. Nemožno preto priznať relevanciu odvolacej námietke žalovanej založenej na tvrdení, že v roku 1989, keď žalobca nadobudol členský podiel v bytovom družstve, platná právna úprava spájala toto členstvo len so vznikom práva na pridelenie družstevného bytu a od 1.1.1992 nadobudnutie členstva právna úprava spája s právom na uzavretie nájomnej zmluvy.

18.14. So zreteľom na uvedené odvolací súd ako nenáležitý vyhodnotil aj odkaz žalovanej na rozhodnutie publikované pod R 5/1982 Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk i rozhodnutie

Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/156/96, podľa ktorého do účinnosti zákona č. 509/1991 Zb. vznik spoločného členstva manželov v družstve a vznik spoločného užívania/nájmu bol viazaný na uzavretie dohody o odovzdaní a prevzatí bytu za splnenia podmienky, že manželia spolu trvale žijú, pretože tieto rozhodnutia neriešia otázku prechodu členstva v bytovom družstve a prechodu užívania/nájmu družstevného bytu na dediča, ktorému pripadol členský podiel.

18.15. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade uvedenú otázku posúdil náležite, a to za použitia správneho právneho predpisu, ktorý vyložil správne a na daný skutkový stav ho i náležite a v súlade s ustálenou súdnou praxou aplikoval.

19. Posúdenie, či sa jedná o samostatnú položku BSM na vyporiadanie alebo sa jedná o súčasť vlastníctva len jedného z manželov, kedy sa uplatní vyporiadanie vo forme zohľadnenia vnosu z výlučného majetku vynaloženého na bezpodielové spoluvlastníctvo manželov doposiaľ nezaniknuté, je posúdením právnym. To isté platí i pre prípadné nároky na vyporiadanie vnosu učeného z majetku BSM na majetok výlučný.

20. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne učinil predmetom vyporiadania tie veci, hodnoty a investície (vnosu) tvoriace súčasť BSM, ktoré označili strany sporu.

21. Podľa § 150 Občianskeho zákonníka je pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva každý z manželov povinný nahradiť, čo zo spoločného bolo vynaložené na jeho ostatný majetok.

21.1. Vyporiadanie investície (vnosu) z výlučného majetku do majetku spoločného predpokladá vo všeobecnej rovine tvrdenie, že výlučné finančné prostriedky, či majetok jedného z manželov boli použité v prospech zákonného majetkového spoločenstva manželov (BSM) a súčasne požiadavku investujúceho manžela, aby mu bolo uhradené, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok v konaní o vyporiadanie BSM. Zhodné závery sa v opačnej podobe uplatnia aj pre vyporiadanie vnosu zo spoločného majetku do majetku výlučného.

21.2. Pokiaľ používa zákon, že je treba nahradiť, čo bolo vynaložené, potom už z jazykového výkladu vyplýva, že ide o náklad, ktorý bol vynaložený v dobe minulej a jeho výška nie je ku dňu zániku manželstva ani ku dňu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva nijako modifikovaná.

21.3. Je preto podľa názoru odvolacieho súdu správny záver súdu prvej inštancie, že tým, čo je povinný nahradiť jeden z manželov v prípade investícií do jeho bytu zo spoločného majetku sú finančné prostriedky na tieto investície skutočne vynaložené. Súdna prax je dlhodobo ustálená v závere, že ak ide o zabezpečenie vecí, ktoré boli zabudované do bytu jedného z manželov (žalobcu), prípadne o náklady na prácu s tým spojenú, sú určujúce ceny týchto vecí a prác v dobe, kedy boli vynaložené. Zákonodarca vychádza z toho, že manželia - spoločne - vynaložili spoločné prostriedky na ostatný majetok jedného z nich, a boli s týmto použitím uzrobení s vedomím, že ich vrátenie do BSM bude pripadať do úvahy len pri jeho vyporiadaní, a to vo výške skutočne vynaloženej, teda nie v cene zabudovaných vecí a vynaloženej práce, ktoré by mali ku dňu zániku manželstva, resp. ku dňu rozhodovania súdu. To znamená, že ani v prípadnej cene vyššej, ale ani nižšej. Práve princíp vyporiadania spočívajúci v tom, že sa vyporiadava to, čo bolo manželmi v zhode na ostatný majetok jedného z manželov vynaložené, vylučuje, aby takéto vyporiadanie bolo v rozpore s dobrými mravmi.

21.4. Žalovaná súdu preto prvej inštancie neopodstatnene vytkla, že pri zohľadnení vnosov zo spoločných prostriedkov do bytu nevzal ohľad na valorizáciu. Pokiaľ v tejto súvislosti žalovaná poukázala na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 347/09 a II. ÚS 288/2016, v týchto rozhodnutiach ústavný súd nepristúpil k riešeniu otázky valorizácie vnosu do BSM, nakoľko v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 288/2016-13 k otázke (zákazu) valorizácie investícií vyjadril nasledovne: „Ústavný súd považuje rozsudok krajského súdu v namietanej časti týkajúcej sa (zákazu) valorizácie investícií vykonaných počas trvania manželstva za dostatočný a udržateľný aj vzhľadom na jasnosť a presvedčivosť odôvodnenia potvrdeného rozsudku okresného súdu v uvedených otázkach.“ V rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 347/09 ústavný súd iba konštatoval: „Podľa názoru ústavného súdu uvedený potup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sa sťažovateľka so skutkovým hodnotením a následne s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej

neopodstatnenosti, neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom skutkových omylov a právnych názorov krajského súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci krajského súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietnuť.“

22. Žalovanej sa nepodarilo spochybníť ani vecnú správnosť rozhodnutia o trovách konania, pokiaľ v tomto smere iba bez ďalšieho tvrdila, že súd mal zohľadniť tú skutočnosť, že žalobca si v konaní uplatňoval nárok na veci nepatriace do BSM, a to stavebné sporenie oboch spoločných dcér, príjmy žalovanej po rozvoде manželstva a fakt, že sa ničím nepodieľal na výžive dcér a nepodporoval ich v štúdiu, pretože tieto skutočnosti sú relevantné iba vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci samej, a nie vo vzťahu k trovám konania.

23. S poukazom na uvedené je nutné učiť záver, že v prejednávanej spore neboli preukázané žiadne zo žalovanou tvrdených pochybení, ktorej sa uplatnenými odvolacími námietkami spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku v spojení s opravným uznesením nepodarilo. Preto odvolací súd rozsudok v spojení s opravným uznesením podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, vrátane vecne správneho výroku o trovách konania.

24. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania sa zakladá na § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a vzhľadom na skutočnosť, že procesne úspešný žalobca v odvolacom konaní nežiadal náhradu trov odvolacieho konania priznať, nepriznal náhradu trov odvolacieho konania žiadnej zo sporových strán.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).